

Timo Airaksinen

HIMON ILO

*Ajatuksia seksistä
ja seksuaalisuudesta*

BAZAR

Timo Airaksinen

HIMON ILO

*Ajatuksia seksistä
ja seksuaalisuudesta*

BAZAR

Bazar Kustannus Oy
www.bazarkustannus.fi

© Timo Airaksinen 2021

ISBN 978-952-376-128-5

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

Omistus:
Harald Olausen

Motto:
Nitimur in vetitum

SISÄLLYS

ESIPUHE JA JOHDANTO	9
SALATTU SEKSI, TEKSTI JA TODELLISUUS.....	18
OSA I: KAUNISTA VALHETTA KAIKKI	42
Miksi seksiä on ja täytyy olla? Seksin perimmäinen ironia	42
Rakkauden harhat ja erotiikan puutarha.....	63
Hyvää vai eettistä seksiä?.....	85
Himo ja seksuaalinen halu, mitä se on?	103
Homohimot tänään.....	126
OSA II: KOHTI PIMEYDEN YDINTÄ	150
Outoa seksiä ja kummia haluja: kohdehäiriöt, perversiot ja parafiliat.....	150
Pahaa seksiä, rikollista seksiä.....	175
Nuoret ja vanhat toistensa kimpussa	191
OSA III: SEKSIN ETIIKKA JA POLITIIKKA	207
Seksi vapaaksi: seksuaalietiikkaa etsimässä	207
Seksin kontrolli: seksuaalipolitiikan aakkoset	234
Seksi tulevaisuudessa: digihimo ja kyberseksi.....	253
Lopuksi lupauksia paremmasta	267

ESIPUHE JA JOHDANTO

Tämä kirja päättää kolmiosaisen sarjan ”Suomalaiset arvot kriisissä”. Ainahan arvot ovat kriisissä, se kuuluu niiden luonteeseen, mutta ei Suomessa silti mitään arvotyhjiötä ole nyt eikä ole koskaan ollutkaan. Koko ajatus on idioottimainen, siis ”arvotyhjiö”. Arvoja on aivan riittävästi, jopa liikaa, ihmiset ottavat arvot vakavasti ja vaativat toisiltaan – joskus jopa itseltäänkin – niiden mukaista elämää. Siitä se kriisi syntyykin, kun aletaan riitelemään ja kysymään mitkä arvot ovat oikeita, siis niitä, joiden mukaan kuuluu elää. Sarjan ensimmäinen osa *Jäähyväiset uskonnolle* on komedia, niin hassunkurisia ovat uskonasiat ja -opit, lähinnä lapsille ja lapsenmielisille tarkoitettuja, kuten Jeesus itse ihan selvästi sanoo: antakaa lasten tulla tyköni, kun ”lapset” on metafora ja viittaa kaikkiin ihmisiin, jotka usko palauttaa takaisin lapsiksi. Paavali, tuo roomalainen virkamies ja kirjuri, pilasi hyvät juhlat muka vakavasti otettavilla organisaatiokaavioillaan. Mutta mikä olikaan Paavalin pahe? Vastaan tuonnempana.

Toinen osa, *Hyvinvointivaltion hylkäämät* on tragedia, niin kamalaa on ikäihmisten kohtelu Suomessa. Ketkä koronavirukseen ovatkaan kuolleet, ketkä eniten kärsineet? Miten kävi koronaviruksen kanssa? Ei nuori vanhaa ymmärrä, ei vaikka kuinka olisi pääsyt ministeriksi. Pohdin myös vanhuuden ja vanhenemisen luonnetta, mikä on tietysti toinen

surullinen aihe. Vanhuutta mainostetaan ”kultaisena ikänä”, vaikka tauti piinaa ja kuolema kolkuttaa. Kun elämän horisonttina on oma kuolema ja kehyksenä sairaanhoito, vitsit ovat vähissä.

Tämä seksikirja on sarjan kolmas ja viimeinen osa, ja parodia eli ”ivamukaelma”. Miksi juuri parodia? ”Tieteen terminpankki” (kirjallisuudentutkimus) määrittelee parodiaa näin: ”kirjoitus, taideteos tai kirjallisuudenlaji saatetaan naurun-alaiseksi jäljittelemällä sen tyyliä, kieltä, esitystapaa, rakennetta tai sisältöä [...] Selite: Usein parodinen vaikutelma luodaan liioittelemalla kohteena olevan tekstin joitakin piirteitä.” Sitten sanotaan, että parodia vaatii lukijan kompetenssia eli tietoa, kykyä ja alan osaamista. Ei sellaista termiä kuin ”parodia” pysty määrittelemään, yhtä vähän kuin ivaa, ironiaa, sarkasmia ja kyynisyyttä – tai normaalia seksiä. Kielen tehokeinot ovat kielen salaisuuksia, joka tekee niistä entistä tehokkaampia ja kiehtovampia. Seksi on myös groteskia, ainakin kun se on sitä oikeaa seksiä. Seksi on ensiksi ”vaniljaseksiä”, siis sellaista lapsenteon jäljittelyä ilman mitään temppuja, sitten keksitään jotakin uutta ja lopulta ollaan niin dekadentteja ettei paremmasta väliä. Jotkut jopa rupeavat pervoilemaan. Siitäkin pitää kirjoittaa.

Joka tapauksessa, tämä kirja on viritetty parodiaksi. Mitä se oikeastaan parodioi? Parodialla on aina kohteensa, siis se mitä parodioidaan. Joidenkin ammattien puheita seksistä olisi helppo parodioida, pappien erityisesti ja miksi ei lääkäreidenkin. Seksiterapeuteista en tiedä. Äiti neuvoo tytärtä ja isä poikaa, helppoja vitsailun kohteita molemmat. Ken lukee, se näkee. Hannu Salamaa parodioidakseni: Siinä näkijä, missä lukija. Kuten yllä sanottiin, parodia vaatii lukijalta kompetenssia. Tämä kirja esittää erään parodian arkielämän

siveysnormeista ja säädylisyyden vaatimuksista, tai eräästä etiikasta ja sen normien rikkomisen hurmiosta. Paras seksi ylittää aina itsensä ja siksi se myös pelottaa ja ahdistaa. Seksi on luovaa kahdessa mielessä: tulee lapsia ja syntyy uudenlaisia seksiä. Lapsia hoidetaan, seksiä uusinnetaan.

Kaikki tämä perustuu sille ajatukselle, että seksi itse on oikean, kunnollisen, siveän ja tavallisen elämän toinen puoli, väärä puoli, parodia, ivamukaelma, jonka tyyllilaji on groteski. Mitä on groteskius? Ei sitä kukaan osaa määritellä, vaikka *Suomisanakirja.fi* luonnehtii seuraavasti: ”luonnottomasti liioiteltu, suhdaton, irvokas, eriskummallinen” – oikeastaan vain ”irvokas” kannattaa muistaa. Hirressä roikkuva ihminen on groteski näky. Vaimoni missasi vintille hirttäytyneen naapurin parilla minuutilla ja oli siitä onnellinen. Röyhelöihin pikkutyttöksi puettu maalattu, vanha ja lihava seksityöntekijä on groteski ilmestys. *Drag Show* on joskus aika groteskia. Ja sitähan seksi juuri on, vaikka drag show parodioikin seksiä, mikä taas parodioi elämää.

Edgar Allan Poen korppi ”unelmissaan vain se mailla hornan liikkuu irvokkailla” (suom. N. Idman). Kaksi ihmistä toistensa kimpussa oudon luonnottomasti liioitellen tuntemuksiaan ja halujaan, ilman mitään suhteellisuudentajua, irvokkaasti ahmimassa ja raastamassa toistaan, mitä erikummallisimmissa asennoissa ja asuissa huutelemassa hikisinä toisilleen jotakin rakkaudesta ja hekumasta, jos yleensä pysyvät vielä jotakin verbalisoimaan. Ähkeminen, kiljuminen ja erilaiset murinat ja kähinät ovat kielen groteskia, ja samalla parodia kielestä järkevän kommunikation välineenä. Lehdessä luki, että lapsi luuli koiraa kiusattavan seinän takana, kun naapurin nuoret taas paneskelivat. Tai sitten toinen ähkii ja riemuitsee päällä ja toinen odottaa vain, että lopettaisi jo

pian, parasta teeskennellä orkkuja – irvokasta sekin on. Tai sitten paavinuskoinen pari tekemässä lasta tietoisena siitä, että kaikki seksi on syntiä. Kai sitä vähän saa haluta? Ripissä sen saa sitten anteeksi. Ammattilaiset panevat pornorainassa ihan kliinisen siististi, ei vakavasti voi ottaa sitäkään.

Tai sitten ollaan niin haaveellisia, niin haaveellisia, kun panoa ei saada aikaiseksi. Thomas Mann kuvaa teoksessaan *Kuolema Venetsiassa* (1912) poikarakkaudesta haaveilevaa kirjailija Aschenbachia:

Oudompi, arempi kuin mikään muu, on kahden ihmisen suhde silloin kun he tuntevat toisensa vain silmillään – kohtaavat päivittäin, lähes tunneittain, katselevat toisiaan, ja silti joutuvat hyvien tapojen nimissä tai oman oikkunsa takia ylläpitämään yhdentekevän ventovierauden illuusiota, tervehtimättä tai puhuttelematta toisiaan. Heidän välillään vallitsee levottomuus ja kiihtynyt uteliaisuus, tyydyttämättömyyden, luonnottomasti tukahdutetun kanssakäymisen tarpeen hysteriaksi yltynyt kiihko, ja samalla jonkinlainen jännittyneet keskinäinen kunnioitus. Ihminenhan rakastaa ja kunnioittaa toista ihmistä niin kauan kun ei pysty arvostelemaan, ja kaipaus on puutteellisen tuntemisen tulosta.

Mitä Aschenbach oikeasti haluaa, seksiäkö vai tuota rakkauksen kaipuuta itseään? Seksi ja romantiikka, tai jopa rakkaus tuntuvat kuuluvan yhteen, vaikka kaiken takana on leppymättömän seksin tarve. Tekstissä puhutaan ”kanssakäymisen tarpeesta”, joka on todella nätti kiertoilmaus – kun siis puhutaan jostakin aivan muusta.

Ruusuiset haaveet ovat haaveita, mutta kun päästään itse asiaan, näky ei ole kaunis, eikä se ole minun vikani. Seksi on

joka tapauksessa arkielämän ja sen normiston groteski parodia. Ihmisen on aivan pakko panna. Aikoinaan kauan sitten ei ollut arkielämää, oli vain elämää. Alkeellinen ihminen kai söi, nai ja tappeli sen kun ehti, ihan apinoiden tapaan, mutta se aika on ollut ja mennyttä. Nyt me elämme sivistynyttä arkielämää, jolloin seksi on arkielämän groteski parodia, sen käänteiskuva ja eräässä oudossa mielessä myös totuus. Ei ihme, että seksi kätketään lapsilta. Elämä kuitenkin alkaa seksistä, sitten se, seksi, piilottaa luonteensa ja tehtävänsä ja teeskentelee olevansa jotakin aivan muuta. Ihminen keksii siveyden hyveen ja kieltäytymisen etiikan piilottaakseen groteskin, mutta mitä siitä seuraa, siitä kerron tässä kirjassa. Apina meissä pysyy kontrollissa – paitsi seksin tiimellyksessä. Kiima riisuu vaatteet ja himo sivistyksen kahleet. Ei ihme, että seksin kontrolli on kontrollin ensimmäinen laji, väkivallan kontrolli toinen ja muut elämän hillitsimet sitten kaukana perässä. Hyvät tavat kuuluvat ruokapöytään.

Seksi on sivistyneen elämän parodia, mutta samalla seksi parodioi itseään tavalla, jota myös perverssiksi sanotaan. Seksi on siis parodia, joka kääntyy itseään koskevaksi karkeaksi pilaksi. Seksi ikään kuin pilaa arjen ja sitten itsensä, kun hyvä kiima huipentuu perverssissä, tempuissa, joita tuskin voi enää seksiksi kutsua. Seksi ei pysy kuosissa vaan ylittää koko ajan omat rajansa ja siten muuttuu oman itsensä parodiaksi. Tämä on tämän kirjan keskeinen filosofinen teema ja sano-ma, joten selostan ideaa tässä ihan aluksi.

E erityisen kummallinen luulo, joka on sisäänrakennettu kristilliseen keskiluokkaiseen kulttuurimme, on ajatus juuri oikeanlaisesta seksistä, siis seksistä korjattuna ja kontrolloitu-na, kun lapsentekokin on tarpeellista ja perheen perustami-nen niin mukavaa. Silti ajatellaan, että seksi on luonnostaan

kaameaa ja törkeää puuhaa (totta), johon kuitenkin aika monilla on taipumus (totta) ja jonka vietinomaisuutta on mahdollista torjua (totta). Pelastuksena tästä kauhistuksen alhosta on kuitenkin ajatus siitä, että seksi hoidetaan juuri sillä ainoalla ja oikealla tavalla, luonnollisesti eikä luonnottomasti. Tässä kirkonmiehet ovat pettäneet meitä oikein kunnolla uskottelemalla, että kristittyjen seksi ja sen normit ovat ainoita oikeita, siis vaniljaseksi. Katolinen selibaattipiispa on tuskin mikään asiantuntija, vai onko? Ehkä homoseksissä, mutta entä naisen kanssa? Pyhien miesten suosittama seksi ei riitä nautinnoksi nautiskelijalle, siinä koko totuus. Paras olisi kysyä kaiken kokeneilta naispuolisilta seksin ammattilaisilta, kuten markiisi de Saden irstailijat tekevät kirjassa *Sodoman 120 päivää*. Naiset kertovat ja miehet matkivat. Kirjan rakenne on siis mimeettinen, jäljittelyyn perustuva, kun jäljittely tapahtuu kirjan kertomuksen sisällä. Tarkoituksena on käydä läpi kaikki seksin nautinnot, myös paheiksi kutsutut. Saden teos on myös *Tuhannen ja yhden yön tarinoiden* muunnelmä, mutta tuhatta päivää ei kenenkään irstailijan kunto kestä.

Harha se on normaalisuuden harhakin, koska kaikilla kulttuureilla on ollut oma tapansa hoitaa seksi ja samalla myös seksin kontrolli. Ei ihminen mikään apina ole, toisin sanoen, ihminen keksii ja kuvittelee kaikkea kummallista. Ei aina nytkytetä samalla tavalla. Kristityt ovat keksineet itselleen oikean seksin. Muslimeilla on sitten oma käsityksensä, johon en puutu tässä enkä koskaan muutenkaan. Vielä vaikeampaa muslimeilla lienee seksin kanssa kuin kristityillä ja juutalaisilla, mikä on tietysti harmi. Maallistuneen ihmisen seksielämä on vapautunut monista perinteisistä kahleistaan, mikä on hyvä asia. Taudit ovat hallinnassa, ehkäisy helppoa ja luotettavaa ja abortti saatavilla heti, kun homma menee vaikeaksi.

Nyt siis rohkeasti vaan toistemme kimppuun yhteiselle matkalle koti suloisen hurmion hetkiä. Avioliittoihin vielä usein liitetty uskollisuuden vaatimus kannattaa kuitenkin ottaa aina huomioon, ettei siippa suutu ja tule itku pitkästä ilosta. Ja aviolisten narujen hölläämisen ajatuksesta kannattaa aina ensin puhua puolison kanssa, vaikka tuloksia en osaa luvata. Avoin avioliitto sopinee joillekin, mutta ehkä kuitenkin harvemmille.

Seksi on aina ajankohtainen aihe. Ennen siksi, että sukupuoliguria valvottiin niin tarkasti ja seksirikollisia nähtiin ja jahdattiin kovasti ja kaikkialla. Nykyään siksi, että seksi on vapautumassa pakkopaidasta ja etsii itselleen uusia vapauksia ja ilmenemismuotoja. Olen yrittänyt kuvata seksin kenttää kokonaisuudessaan, siten kuin sen nykyään ymmärrän. En ole kiinnostunut tilastoista. Osmo Kontulalta voi aina kysyä, jos kaipaa faktoja, sellaisia kuin montako yhdyntää kuukaudessa keskimäärin on normaalilla avioparilla, joka on ollut vuoden naimisissa ja kuinka tämä luku vertautuu normaaleihin aviopareihin, jotka ovat olleet naimisissa kymmenen vuotta. Ihmiset kuitenkin valehtelevat, kunhan vain kysytään. Esimerkiksi, kansainväliset tutkimukset osoittavat, että yleensä miehillä on panokumppaneita puolet enemmän kuin naisilla – miten se muka olisi mahdollista, jos kysymys koskee heterosekssiä? Kiinnostava tilastotieto, joka kertoo jostakin aivan muusta kuin todellisesta seksuaalisesta aktiivisuudesta. Moniko nainen saa orgasmin ja kuinka usein? Montako kertaa seksiä tietynikäisillä miehillä ja naisilla on vuoden aikana. Mikä prosentti aikuisista on hetero-, homo- tai biseksuaaleja? Kysymyksiä riittää, mutta miten on vastausten tulkinnan laita? Vain hullu kertoo totuuden, kun vieras kysyy.

Petri Sipilän väitöskirja *Sukupuolitettu ihminen* (1998) on fantastisen hyvä ja hieno kirja, tietysti useimmiten huonosti

luettu, väärin ymmärretty ja turhaan unohdettu. Useimmat filosofiset kirjat seksistä ovat todella tylsiä, eivätkä sano asiasta juuri mitään. En suosittelen. Itse kirjoitin rakkaudesta kirjan *Rakkauden vangit* (2001). Siinä oli alaotsikkona ”Filosofisia tunnustuksia”, vaikka en minä siinä mitään tunnusta, niin kuin en tunnusta tässäkään kirjassa. Tuo kirja koski rakkautta, eikä siinä puhuttu seksistä; tämä kirja puhuu seksistä, vaikka ei rakkaudesta. Rakkaus ja seksi ovat kaksi aivan eri asiaa, kuten todistelen tuonnempana. *Rakkauden vangit* on oikeasti filosofinen kirja ja se myi hyvin, kunnes huomattiin, että se on filosofiaa.

Harald Olausen on toiminut uuden kirjasarjani takapiruna, ja tässä seksikirjassa hänen alan tuntemuksensa on hyödyttänyt minua kovasti. Hän tuntee homomaaailman juurta jaksain, minä puolestani kovin heikosti. Harald on ollut myös korvaamaton apu käytännön asioiden hoitamassa. Siitä kiitokseni hänelle. Tommi Paalanen teki minulle väitöskirjansa *Vapaus ja seksuaalisuus: Tutkielmia liberaalista etiikasta* (2015), josta hyödyin siitä itsekin uutta oppien.

Olen kirjoittanut seksistä filosofis-tieteellisesti. *Markiisi de Saden filosofia* (1995) täytyy tietysti mainita. Sen on englannin kielestä kääntänyt Manu J. Vuorio, käännös on loistava. Rauha hyvän miehen muistolle. Harald Olausen on julkaissut uuden, hieman muokatun Kulttuuriklubin kustantaman laitoksen, jossa on myös uusi jälkipuheeni ja Haraldin laaja johdantoessee, otsikolla ”Markiisi de Sade tänään (2019). Englanniksi on saatavissa kirjani *Varieties of Desire* (Brill, 2019), jossa puhutaan sadomasokismista ja perversioista. Tämä teos on *open access*, eli se on ladattavissa ilmaiseksi kustantajan kotisivuilta. Kirjaani *Halun vallassa – onnellisuutta etsimässä* (2015) en ottanut mukaan seksihaluja, mutta

haluista yleensä tuo kirja kertoo aika paljon. Gerald Dohertyn kanssa Rymättylän yössä pohdimme kauan sitten seksin ja pornon arvoituksia, ja molemmat myös kirjoitimme aiheesta niin sanottuja tutkielmia tavoitellen akateemista yleisöä. Gerald oli ilmiömäisen luova ja oppinut, ja irlantilaisena englannin kielen verraton taitaja. Hän oli kotoisin Roscommonista, Länsi-Irlannista. Paikan mainitsevat sekä James Joyce että Jorge Luis Borges, argentiinalainen fantasiakirjallisuuden mestari. Kuka mainitsisi Vaasan.

Tärkein asia viimeiseksi: tässä kirjassa ei ole mitään piilotettuja viitteitä oman elämäni tapahtumiin ja kokemuksiin. Jos muistelen jotakin, sanon sen suoraan. Siis: jos tämä kirja sisältää tarinaa, sillä ei ole mitään yhteyttä eläviin tai jo kuolleisiin. Olisi uskomattoman röyhkeää kirjoittaa tällainen kirja ikään kuin omaelämäkertana. Sepite on sepitettä, ja sen lisäksi tässä kirjassa on faktoja, filosofiaa, johtopäätöksiä ja seksiä koskevia teoretisointeja, joten sitä saa lukea tietokirjana. Kirjani yksinomainen tarkoitus on avartaa näköaloja ja näkymiä sekä edistää pyrkimystä vapaampaan, hauskempaan ja tyydyttävämpään tasa-arvoiseen seksiin, siis suhteessa siihen mitä ennen on ollut ja mitä on joskus pidetty normaalina, luonnollisena ja sallittavana.

Seksi ja seksuaalisuus ovat olennainen osa ihmisen elämää, sen tärkeä, nautinnollinen ja vaarallinen osa. Käytännöllisen filosofian emeritusprofessori Timo Airaksinen tarkastelee viihdyttävään tyyliinsä seksin kenttää ja pohtii seksuaalisuuden salaisuuksia nyt ja tulevaisuudessa. Millaista on eettinen seksi? Kuinka pitäisi suhtautua nettipornoon tai prostituutioon? Onko mikään seksi sittenkään luonnotonta ja perverssiä?

Kirjan teemoja ovat muun muassa seksin ja seksuaalisuuden rooli ihmiselämässä, sallittu ja kielletty seksuaalisuus, homoseksuaalisuus, seksuaaliset poikkeamat ja parafiliat sekä seksuaalipolitiikka.

Himon ilo on kolmas osa trilogiaa, jossa Timo Airaksinen käsittelee suomalaisia arvoja. Aiemmin sarjassa ovat ilmestyneet kirjat *Jäähyväiset uskonnolle* ja *Hyvinvointivaltion hylkäämät*.

ISBN 978-952-376-128-5

kl 30.12

www.bazarkustannus.fi

kansi: Ville Tietäväinen

9 789523 761285